

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 17. 5. 2018
COM(2018) 293 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

k

**OZNÁMENIU KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

EURÓPA V POHYBE

Udržateľná mobilita pre Európu: bezpečná, prepojená a ekologická

Príloha 1: Strategický akčný plán pre bezpečnosť cestnej premávky

V tejto prílohe sa uvádzajú osobitné činnosti, s ktorými sa počíta počas súčasného funkčného obdobia Komisie, teda do konca tretieho štvrťroka 2019. **Tieto opatrenia sú stanovené s konkrétnym cieľovým časovým rámcom.** Samozrejme, nemožno predurčovať opatrenia budúcej Komisie, preto sa ďalšie plánované opatrenia na obdobie po roku 2019 uvádzajú predbežne a **bez konkrétneho cieľového časového rámca.**

1. Posilnenie riadenia bezpečnosti cestnej premávky

Na to, aby sa zvrátil trend stagnujúcich údajov o bezpečnosti cestnej premávky v EÚ a aby sa EÚ do roku 2050 priblížila k dlhodobému cieľu nulovej úmrtnosti v cestnej doprave (tzv. Vision Zero), treba nový prístup. Rámec politiky EÚ v oblasti bezpečnosti cestnej premávky na roky 2021 – 2030, ktorý sa má podrobne rozpracovať do roku 2019, vychádza z **prístupu bezpečného systému**. Tento prístup zahŕňa stanovenie jasných **cieľov** a monitorovanie pokroku pomocou súboru **klúčových ukazovateľov výkonnosti**, ktoré priamo súvisia s prevenciou úmrtí a vážnych zranení v prípade všetkých účastníkov cestnej premávky. Vyžaduje si **koordinované opatrenie vo všetkých odvetviach a pre všetkých účastníkov cestnej premávky** v rámci posilnenej štruktúry riadenia.

Kľúčové opatrenia v oblasti riadenia

Komisia rozpracuje zásady pre rámec politiky EÚ v oblasti bezpečnosti cestnej premávky na roky 2021 – 2030 stanovené v tomto oznámení [2. štvrťrok 2019] vrátane

- zoznamu kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré sa naviažu na cieľové výstupy stanovené v úzkej spolupráci s členskými štátmi,
- posilneného mandátu skupiny na vysokej úrovni pre bezpečnosť cestnej premávky (zloženej z vysokopostavených zástupcov vnútroštátnych správnych orgánov) s cieľom zapojiť strategické poradenstvo a častú spätnú väzbu a
- novej funkcie európskeho veľvyslanca pre bezpečnosť cestnej premávky, všeobecne známej osobnosti, ktorej úlohou bude koordinovať s členskými štátmi úsilie v oblasti bezpečnosti cestnej premávky a šíriť osvedčené postupy v rámci EÚ aj na medzinárodnej úrovni.

Počas celého obdobia platnosti rámca Komisia (pod vedením koordinačnej skupiny zloženej zo zástupcov viacerých generálnych riaditeľstiev) bude spolupracovať s členskými štátmi a zainteresovanými stranami s cieľom monitorovať a urýchľovať pokrok, a to napríklad organizovaním polročných konferencií o výsledkoch a podporou dobrovoľných záväzkov, najmä v kontexte rozšírenej Európskej charty bezpečnosti na cestách¹.

2. Väčšia finančná podpora pre bezpečnosť cestnej premávky

Dôležitým nástrojom, ktorý má EÚ k dispozícii na urýchlenie dosahovania výsledkov, je podpora iniciatív týkajúcich sa bezpečnosti cestnej premávky prostredníctvom rôznych riešení financovania. V medziach súčasného finančného rámca možno modernizáciu infraštruktúry

¹ Európska charta bezpečnosti cestnej premávky je platforma občianskej spoločnosti pre bezpečnosť cestnej premávky, ktorú vytvorila Európska komisia a ktorá má v súčasnosti viac ako 3 500 členov.

podporovať z regionálnych fondov. Na základe súčasnej výzvy v rámci Nástroja na prepájanie Európy sa okrem toho na bezpečnosť cestnej premávky a jej digitalizáciu vyčleňuje 200 miliónov EUR. Z dlhodobého hľadiska bude dôležité zabezpečiť **stabilitu a súdržnosť pri riešení financovania** modernizácie infraštruktúry, ďalších opatrení v oblasti bezpečnosti cestnej premávky, ako aj budovania kapacít.

Kľúčové opatrenia na podporu a financovanie

Komisia:

- bude podnecovať využívanie finančnej podpory EÚ z európskych štrukturálnych a investičných fondov na modernizáciu infraštruktúry bezpečnosti cestnej premávky, najmä v členských štátoch s pomerne slabou bezpečnosťou cestnej premávky, a podnecovať využívanie Nástroja na prepájanie Európy [2. štvrťrok 2018],
- zjednoduší a posilní financovanie podpory opatrení v oblasti bezpečnosti cestnej premávky v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci, pričom zohľadní komplementaritu rôznych nástrojov financovania [2. štvrťrok 2018],
- preskúma, ako v medziach nadchádzajúceho viacročného finančného rámca zabezpečiť stabilitu finančnej podpory opatrení v oblasti bezpečnosti cestnej premávky, ako sú operácie spoločného cezhraničného presadzovania pravidiel cestnej premávky organizované v spolupráci policajných orgánov [3. štvrťrok 2018] a
- preskúma možnosti finančnej podpory budovania kapacít na úrovni členských štátov, napríklad v súvislosti so stratégiami bezpečného systému (napr. metodika merania kľúčových ukazovateľov výkonnosti) [3. štvrťrok 2019].

Komisia okrem toho v úzkej spolupráci s Európskou investičnou bankou preskúma, ako uľahčiť prístup verejných orgánov k primeranej finančnej podpore na obstaranie bezpečnejšieho vozového parku. Príkladom by mohol byť prípadný nástroj pre bezpečnejšiu dopravu alebo rozšírenie existujúceho nástroja pre čistejšiu dopravu². Komisia tiež preskúma možnosti financovania výskumu a inovácií potrebných na vypracovanie a implementáciu stratégií bezpečného systému.

3. Bezpečné cesty a krajnice

Prístup bezpečného systému k výstavbe ciest zahŕňa prispôbenie funkcie, konštrukcie, usporiadania ciest a obmedzení rýchlosti, pri ktorom sa zohľadnia ľudské chyby tak, aby nehody nespôsobovali úmrtia a vážne zranenia. Komisia dnes predkladá návrh na revíziu smernice o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry, ktorej cieľom je **zvýšiť transparentnosť a zmapovať riziká v celej sieti** a rozšíriť rozsah pôsobnosti smernice nad rámec transeurópskych sietí na **všetky hlavné cesty**.

Kľúčové opatrenia pre bezpečnosť ciest a krajníc

Komisia:

- uskutoční prípravné práce a zriadi expertnú skupinu, ktorej úlohou bude vypracovať rámec pre klasifikáciu ciest, ktorá lepšie zosúladí obmedzenia rýchlosti s konštrukciou a usporiadaním ciest na základe prístupu bezpečného systému [3. štvrťrok 2019], a

² <http://www.eib.org/projects/sectors/transport/cleaner-transport-facility>.

- umožní výmenu zkušeností s metodikami bezpečného systému medzi odborníkmi z praxe (napr. na fóre európskych audítorov bezpečnosti ciest) [po prijatí revidovanej smernice o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry].

Počas celého obdobia platnosti rámca sa Komisia bude usilovať identifikovať ďalšie opatrenia EÚ, ako napríklad vymedzenie konkrétnych cieľov v oblasti bezpečnosti na cestách transeurópskej siete v rámci budúcej revízie usmernení k transeurópskym sieťam.

4. Bezpečné vozidlá

EÚ dosiahla úspechy v znižovaní počtu úmrtí a vážnych zranení zvyšovaním bezpečnosti vozidiel prostredníctvom postupného zblížovania nariadenia o všeobecnej bezpečnosti vozidiel a nariadenia o bezpečnosti chodcov. Komisia navrhuje revíziu týchto nariadení, v dôsledku ktorej sa niektoré **dôležité bezpečnostné prvky**, ako je systém inteligentného prispôsobenia rýchlosti, autonómny systém núdzového brzdenia (a to aj vzhľadom na chodcov a cyklistov) alebo zlepšenie priameho výhľadu pre nákladné vozidlá, **stanú povinnými**. V nadväznosti na to bude dôležité stanoviť priority v činnosti EÚ a v rámci OSN pri tvorbe nových predpisov v oblasti bezpečnosti vozidiel (napríklad autonómne systémy núdzového brzdenia pre nákladné vozidlá s rozpoznávaním chodcov a cyklistov a štandardy priameho výhľadu). Zaujímavú možnosť pozitívne ovplyvniť tempo zavádzania bezpečnostných technológií predstavuje aj **verejné obstarávanie**.

Komisia okrem toho navrhuje revíziu nariadenia o označovaní pneumatík, aby sa zlepšili informácie pre spotrebiteľov, najmä pokiaľ ide o **bezpečnostné vlastnosti pneumatík**.

Kľúčové opatrenia v oblasti bezpečnosti vozidiel

Komisia:

- začne posudzovať, či dodatočné vybavenie existujúceho vozového parku (najmä autobusov a nákladných automobilov) pokročilými asistenčnými systémami vodiča je uskutočniteľné a nákladovo efektívne [4. štvrt'rok 2018], a
- bude nabádať členské štáty, aby pri súčasnom zachovaní hospodárskej súťaže na vnútornom trhu zvažili vnútroštátne stimuly na urýchlenie zavádzania overených technológií rôznymi prostriedkami vrátane obstarávania, politik bezpečného cestovania, daňových a poisťných stimulov [2. štvrt'rok 2018].

Komisia sa bude usilovať získať dobrovoľné záväzky, napríklad od

- zamestnávateľov/združení cestných dopravcov (napr. používanie vozidiel s najnovšími bezpečnostnými prvkami ešte pred tým, než sa stanú povinnými zo zákona),
- verejných orgánov (napr. mestá uprednostňujúce vo verejnom obstarávaní nákup nielen najekologickejších, ale aj najbezpečnejších vozidiel do svojho vozového parku),
- výrobcov (napr. zavádzanie bezpečnostných prvkov na úrovni prekračujúcej minimálne požiadavky pre všetky cenové segmenty),
- poisťovateľov (napr. zmena štruktúry poisťného v prospech bezpečnejších vozidiel),
- odvetvia prenájmu & zdieľania vozidiel (napr. podpora bezpečných vozidiel na prenájom a lízing, pravidelná údržba) a

- autoškôl (napr. zaškolenie nových a existujúcich vodičov a jazdcov do používania nových bezpečnostných prvkov vozidiel).

Komisia zhodnotí potrebu ďalších opatrení, a to aj pokiaľ ide o predpisy o testovaní príľnavosti opotrebovaných pneumatík, pokiaľ ide o právny rámec kontroly technického stavu vozidiel vrátane opatrení na riešenie potenciálnych neoprávnených zásahov vlastníkov/držiteľov do vozidiel a pokiaľ ide o zvýšenie významu bezpečnostných hľadísk v právnych predpisoch EÚ o verejnom obstarávaní.

5. Bezpečná účasť na cestnej premávke

Pri prevencii ťažkých nehôd a zmierňovaní ich následkov je rozhodujúce bezpečné **správanie** účastníkov cestnej premávky (rýchlosť, používanie ochranného vybavenia, ako sú bezpečnostné pásy a prilby, jazda bez vplyvu alkoholu a iných návykových látok, jazda a chôdza bez rozptyľovania), ako aj jeho **presadzovanie**. Návrh revízie nariadenia o všeobecnej bezpečnosti vozidiel a nariadenia o bezpečnosti chodcov obsahuje niektoré prvky, ktoré sľubujú značné zvýšenie bezpečnosti (systém inteligentného prispôsobenia rýchlosti, technológia rozpoznávania únavy, štandardizované rozhrania pre alkoholové imobilizéry).

Kľúčové opatrenia v bezpečnej účasti na cestnej premávke

Komisia:

- na základe hodnotenia vykonaného v roku 2016 začne posudzovať možnosti na zlepšenie účinnosti smernice o cezhraničnom stíhaní dopravných priestupkov [4. štvrt'rok 2018],
- začne štúdiu o uskutočniteľnosti možnej legislatívnej iniciatívy týkajúcej sa vzájomného uznávania zákazu riadenia motorového vozidla [1. štvrt'rok 2019],
- transponuje predpis Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN), ktorým sa stanovuje povinnosť používať upozorňovanie na nezapnuté bezpečnostné pásy na všetkých sedadlách [4. štvrt'rok 2018],
- bude spolupracovať s členskými štátmi s cieľom pripraviť potrebné podmienky na fungovanie regulovateľného systému inteligentného prispôsobenia rýchlosti vrátane dostupnosti označenia rýchlostných obmedzení v digitálnom formáte a zväži budúcu uskutočniteľnosť a prijateľnosť systému inteligentného prispôsobenia rýchlosti, ktorý sa nedá deaktivovať [3. štvrt'rok 2019] a
- začne posudzovať, ako posilniť odporúčanie EÚ o povolenom obsahu alkoholu v krvi, napr. odporúčením prísnejších limitov pre profesionálnych vodičov a/alebo začínajúcich vodičov a poskytnutím usmernení o používaní alkoholových imobilizérov [3. štvrt'rok 2018].

Komisia sa bude usilovať získať dobrovoľné záväzky, napríklad od

- zamestnávateľov/združení cestných dopravcov (napr. posilnenie vzdelávania a zvyšovania informovanosti profesionálnych vodičov nad rámec zákonných požiadaviek na ich odbornú prípravu),
- odvetvia vzdelávania (napr. začlenenie bezpečnosti cestnej premávky do bežných učebných plánov) a organizácií účastníkov cestnej premávky (napr. podpora bezpečného správania so zreteľom na vekové a rodové faktory),
- verejných orgánov (napr. požiadavka na povinnú inštaláciu alkoholových imobilizérov vo verejnom obstarávaní),

- prevádzkovateľov autobusovej dopravy (napr. kampane na zvyšovanie povedomia o používaní bezpečnostných pásov) a
- spoločností poskytovania taxislužieb a zdieľanej jazdy (napr. vybavenie vozového parku detskými sedadlami).

Komisia sa v rámci budúceho programu pre výskum a inovácie tiež bude snažiť podnecovať výskum zameraný na vývoj metód testovania a lacnejších nástrojov na detekciu drog, ako aj na automatické posudzovanie spôsobilosti viesť motorové vozidlo a zamedzovanie nepozornosti vrátane rozptyľovania elektronickými systémami zabudovanými do vozidiel. Posúdi, či by sa mala predpísať povinnosť používať v autobusoch elektronické upozorňovanie na nezapnuté bezpečnostné pásy na každom sedadle a či by sa mal spoločne s príslušným odvetvím vypracovať kódex osvedčených postupov s cieľom zabezpečiť, aby informačné systémy vo vozidlách a telefóny boli navrhnuté tak, aby bolo možné ich bezpečné používanie. Komisia určí potrebu ďalších opatrení, napríklad pokiaľ ide o vymedzenie a uplatňovanie pojmu „bezpečná rýchlosť“, cyklistické prilby a ochranné oblečenie pre motocyklistov a/alebo odstupňované udeľovanie vodičských oprávnení pre začínajúcich vodičov.

6. Rýchly a účinný zásah v núdzových situáciách

Následky zranení možno zmierniť efektívnou starostlivosťou poskytovanou po nehode vrátane rýchlej dopravy kvalifikovaným personálom do vhodného zariadenia. V tejto súvislosti by sa mali pozorne monitorovať účinky zavedenia automatického núdzového volania v prípade nehody **eCall**.

Kľúčové opatrenia v oblasti zásahov v núdzových situáciách

Komisia:

- začne posudzovať účinnosť systému eCall a zhodnotí jeho možné rozšírenie na ďalšie kategórie vozidiel (ťažké nákladné vozidlá, autobusy a autokary, motocykle a poľnohospodárske traktory) [3. štvrt'rok 2019] a
- umožní užšie kontakty medzi orgánmi pre bezpečnosť cestnej premávky a odvetvím zdravotníctva v záujme posúdenia ďalších praktických a výskumných potrieb (napríklad ako zabezpečiť, aby zranenia ošetroval kvalifikovaný personál v zodpovedajúcich zdravotníckych zariadeniach) [3. štvrt'rok 2018].

Komisia sa bude usilovať získať dobrovoľné záväzky, napríklad od

- komerčných a verejných prevádzkovateľov dopravy (napr. vyškolenie vodičov ako špecialistov prvého zásahu),
- výrobcov (napr. montáž systému eCall do nových automobilov existujúcich typov alebo dodatočné vybavenie vozidiel týmto systémom),
- poisťovateľov (napr. zníženie poistného za vozidlá, ktoré majú namontovaný systém eCall).

7. Bezpečnosť cestnej premávky v budúcnosti

V dlhodobom horizonte majú **prepojenosť a automatizácia** pre bezpečnosť cestnej premávky obrovský potenciál, no je potrebné vyriešiť ich riziká, napríklad v súvislosti s **kybernetickou bezpečnosťou** a fungovaním vysoko automatizovaných vozidiel v **zmiešanej doprave**. Ako súčasť

balíka opatrení v oblasti mobility preto Komisia navrhuje komplexnú stratégiu v oblasti prepojenej a automatizovanej mobility.

Kolaboratívne hospodárstvo (napr. systémy zdieľania automobilov a bicyklov) a niektoré **environmentálne opatrenia** ponúkajú príležitosti na získanie vzájomných výhod, ak sú spojené s opatreniami v záujme bezpečnosti cestnej premávky (napr. bezpečnejšie a atraktívnejšie prostredie pre chôdzu a jazdu na bicykli), ale nesú so sebou aj riziká, napr. vyšší počet nechránených účastníkov cestnej premávky.

Vo všetkých budúcich iniciatívach sa budú musieť zohľadniť osobitné potreby **zraniteľných účastníkov cestnej premávky** a rôznych **skupín účastníkov** (vek, pohlavie, postihnutie). Dôraznejšie kroky si okrem toho môže vyžiadať oblasť **bezpečnosti pri práci**.

Kľúčové opatrenia v reakcii na nové výzvy

Komisia:

- prijme špecifikácie pre kooperatívne inteligentné dopravné systémy (delegovaný akt podľa smernice o inteligentných dopravných systémoch), a to aj pre komunikáciu vozidlo-vozidlo a vozidlo-infraštruktúra³ [4. štvrťrok 2018],
- bude úzko spolupracovať so zainteresovanými stranami s cieľom spustiť proces zameraný na vypracovanie kódexu správania pre bezpečný prechod na vyššie úrovne automatizácie s cieľom zabezpečiť, aby požiadavky a postupy v plnej miere zohľadňovali aspekty bezpečnosti cestnej premávky [zmiešaná doprava, interakcia s ostatnými účastníkmi cestnej premávky, tzv. platooning (jazda v konvojoch)], a to najmä tým, že sa zabezpečí súlad medzi vnútroštátnymi pravidlami cestnej premávky a zamedzí sa rozpor s pravidlami EÚ pre vozidlá [3. štvrťrok 2019], a
- vyhlási súťaž alebo ocenenie Bezpečné mesto [3. štvrťrok 2019].

Komisia sa bude usilovať získať dobrovoľné záväzky, napríklad od

- prevádzkovateľov, správcov vozových parkov a dopravcov (napr. prijatie podnikovej politiky bezpečnosti cestnej premávky),
- obchodných združení (napr. poskytnutie usmernení pre MSP v oblasti bezpečnosti cestnej premávky, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť dodávkových vozidiel v mestských oblastiach), a
- vnútroštátnych orgánov (napr. dodržiavanie príkladov osvedčených postupov v boji a kampaniach proti neoprávneným zásahom do vozidiel).

Počas celého obdobia platnosti rámca Komisia bude hodnotiť potrebu ďalších opatrení EÚ, ako je napríklad podpora harmonizácie rozhraní človek-stroj montovaných do vozidiel, aby mohli všetci vodiči a účastníci cestnej premávky komunikovať s vozidlami bez ohrozenia bezpečnosti, a riešenie prístupu k palubným údajom. Komisia vyhodnotí potrebu revízie právnych predpisov o vodičských oprávneniach, technickej spôsobilosti, odbornej príprave profesionálnych vodičov a o čase jazdy, aby sa zohľadnil vývoj v oblasti kooperatívnej, prepojenej a autonómnej mobility. Komisia okrem toho preskúma aspekty bezpečnosti cestnej premávky z hľadiska plánovania mestskej mobility, bezpečnosti pri práci, spôsobilosti viesť motorové vozidlo a nových obchodných modelov v osobnej doprave.

³ Pozri COM(2018) 283 – Oznámenie: Na ceste k automatizovanej mobilite: stratégia EÚ pre budúcu mobilitu.

Komisia bude podnecovať a podporovať výskum a inovácie aj v medziach budúceho rámcového programu s cieľom získať podklady pre politiku bezpečnosti cestnej premávky, a to aj pokiaľ ide o nové modely mobility a spoločenské zmeny, interakciu medzi človekom a technológiami, najmä rozhrania človek-stroj, a bezpečný prechod smerom k automatizácii, presadzovaniu predpisov a bezpečnosti.

8. Úloha EÚ v globálnom meradle: medzinárodný presah bezpečnosti cestnej premávky

Pozornosť Komisie v oblasti bezpečnosti cestnej premávky mimo EÚ sa sústreďuje na jej bezprostredných susedov, najmä na krajiny **západného Balkánu** a **Východného partnerstva**, ktoré sa pripravujú na podpísanie vyhlásení o bezpečnosti cestnej premávky v priebehu roka 2018, ako aj na Turecko.

Okrem toho by sa mala posúdiť úloha EÚ v oblasti bezpečnosti cestnej premávky vo vzťahu k Organizácii Spojených národov, a najmä k Európskej hospodárskej komisii Organizácie Spojených národov.

Kľúčové opatrenia na zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky mimo EÚ

Komisia:

- bude ďalej rozvíjať spoluprácu v oblasti bezpečnosti cestnej premávky so susednými krajinami EÚ, najmä s krajinami západného Balkánu a Východného partnerstva, a to najmä prostredníctvom výmeny najlepších postupov a podpory budovania kapacít, pričom bude vychádzať z vyhlásení o bezpečnosti cestnej premávky prijatých v roku 2018 [3. štvrtrok 2018].

Komisia takisto zhodnotí, ako môžeme posilniť koordináciu pravidiel cestnej premávky (Ženevský a Viedenský dohovor OSN), a to aj na úrovni EÚ, aby bolo možné prispôsobiť pravidlá cestnej premávky kooperatívnej, prepojenej a autonómnej mobility harmonizovaným spôsobom. Komisia napokon preskúma možnosti spolupráce s medzinárodnými iniciatívami v oblasti financovania, ako je napríklad Trustový fond OSN pre bezpečnosť cestnej premávky.